

Január 1. – Szűz Mária Isten Anyja

Boldogságos Szűz – akit nyelvünk nem egyszerűen Szentnek, hanem Szentségesnek mond – a legnagyobb a Szentek között, mert neki adatott az a kegyelem, hogy anyja lett a megtestesült Igének. Míg a szentek az Úr Krisztus teljességéből merítik az állapotukhoz szükséges kegyelmeket, addig a Boldogságos Szűz ugyanebből a Forrásból megkapott minden kegyelmet, amit teremtmény egyáltalán kaphat: ő a „kegyelemmel teljes”. Szűz anyasága öröktől fogva ott volt Isten megváltó tervében, és amikor érkezett az idők teljessége, megtörtént az, ami a természet rendjében sem azelőtt, sem azóta nem fordult elő: anya lett a szűz és fia született: Jézus, a mi Megváltónk.

Így az Egyház egyetlen más szentről sem beszél. Mindezzel együtt Mária, a Boldogságos Szűz valóságos ember, akinek története, sorsa, életrajza, élete van. Élete, amely teljesen Istentől ered, Őérte van, és Őbenne van.

Az evangélium tanúsága szerint Mária jegyese volt már a Dávid házából való Józsefnek, amikor Isten elküldte hozzá Gábor angyalt a Megtestesülés örömhírével.

Az angyali üdvözlés után Mária sietve útra kelt, hogy meglátogassa Erzsébetet. Három hónapig maradt ott, majd visszatért Názáretbe.

József az álmában kapott angyali intés szerint magához vette őt, majd hamarosan útra keltek Betlehembe, hogy a népszámlálás császári parancsa szerint a származási helyükön írják össze őket. Közben ott tartózkodtak, beteltek Mária napjai és megszülte a Fiút. Így teljessé lett az Úr szava: a Megváltó Betlehemben, Dávid városában született.

Nyolc nap múlva körümetélték a Gyermeket és miként Mária is, József is hallotta az angyaltól, Jézusnak nevezték el.

Amikor Jézus hat hetes lett, a törvény előírása szerint föl vitték Jeruzsálembe, ahol Mária a tisztulásáért, József az elsőszülött fiú megváltásáért áldozatot ajánlott fel. Mária ekkor hallotta Simeon ajkáról a jövendölést Fiáról és a maga sorsáról.

Az Úr megmutatta az ő üdvösségét, nemcsak a pásztoroknak, nemcsak Simeonnak és Annának, hanem a pogányságot képviselő napkeleti bölcseknek is, akik az ég jeleit figyelve látták meg a csillagot, mely elvezette őket Betlehembe, a házba, ahol megtalálták Máriát és a Gyermeket. E látogatás következménye lett a betlehemi gyermekgyilkosság, amelyben Heródes megölette a 2 év alatti fiúgyermeket Betlehemben és környékén (december 28. Aprószentek ünnepe). Józsefet azonban az Úr angyala időben figyelmeztette: „Fogd a gyermeket és anyját, és menekülj Egyiptomba...”

Mikor pedig Heródes meghalt, a Szentcsalád visszaköltözött, de nem Betlehemben, hanem Názáretben telepedtek meg. Amikor Jézus 12 éves lett, szülei föl vitték magukkal Jeruzsálembe, ahol a Gyermekek elveszett. Hosszasan keresték, mert nem tudták, hogy Jézus „Atyja dolgaiban van”, végül megtalálták a templomban. Hazatért Máriával és Józseffel Názáretbe és engedelmes volt nekik.

Ezután eltelt közel 20 év imádságban, munkában, közben Jézus felnőtt. József halála után Mária Jézussal együtt leköltözött Kafarnaum-ba, és egy ideig úgy ismerték őket, mint a názáreti ácsot és özvegy anyját. Amikor pedig Jézus 30 éves lett, és elhangzott az Úr szava János felett, aki hirdetni kezdte a bűnbánat keresztségét (június 24.), Jézus elbúcsúzott Máriától és megkezdte nyilvános működését. Az evangélisták, amikor nyilvánvalóan Jézus Krisztusról írnak, Mária jelenlétét is tapasztalják és érzékeltetik:

- Mária ott van az első csodánál: a kánai menyegzőn
- az emberek tudnak róla
- a háttérben kíséri Jézust
- ott van a keresztnél, ahol az Egyháznak is anyja lett
- ott van a pünkösdi várásában
- ő a Napba öltözött asszony, kinek mennybevétele a bűn és a halál fölötti győzelem teljessége (augusztus 15.).

A Szentséges Szűz Mária mindezen kiváltságával és nagyszerűségével példaképünk és reménységünk. Példaképünk a hitben, reménységünk abban, hogy ami vele történt, az velünk is – az Egyházzal és az Egyház minden tagjával

- megtörténik: részünk lehet a bűn és a halál fölötti teljes győzelemben.

† Istenünk, ki a boldogságos Szűz Mária szűz anyasága által adta az örök üdvösséget az emberi nemnek, kérünk, engedd, hogy érezhessük annak közbenjárását, aki által eljött hozzánk az élet Szerzője, a mi Urunk Jézus Krisztus, a te Fiad, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

† Istenünk, te Mária szűzi anyasága által örök üdvösséggel ajándékoztad meg a világot. Engedd, kérünk, hogy Isten Anyjának közbenjárását mindig érezzük, mert tőle kaptuk Fiadat, az élet szerzőjét. Aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

**Január 2. – Nagy Szent Vazul és
Nanziani Szent Gergely püspökök, egyháztanítók**

Élettörténetük olvasható: május 9-én és augusztus 14-én.

Január 3. – Jézus Szent Neve

Jézus szent nevében kezdjük meg az új évet, mindig szemünk előtt tartva Szent Pál apostol intését: „Mindent, mit cselekszettek, akár beszéd, akár munka legyen az, mindent az Úr Jézus nevében cselekedjete!” (Kolossz. 3,17)

Szent Józseffel és Szűz Máriával Gábor főangyal közölte, hogy a megtestesült Igének, az emberi nem Megváltójának a Jézus nevet kell adni. „József, Dávid fia, ne félj magadhoz venni feleségedet, Máriát, mert ami őbenne fogantatott, a Szentlélektől van. Fiút fog szülni, és a Jézus nevet adod neki, mert ő szabadítja meg népét bűneitől.” (Máté 1, 20–21) „Ne félj, Mária! Kegyelmet találtál Istennél. Íme, méhedben fogansz és fiút szülsz, és Jézusnak fogod nevezni. Nagy lesz ő, a Magasságbeli Fiának fogják hívni; az Úr Isten neki adja atyjának, Dávidnak trónját, és uralkodni fog Jákob házában mindörökké, és királyságának nem lesz vége.” (Lukács 1, 31–33)

Pál apostol írja: „Ezért Isten felmagasztalta őt, és olyan nevet adott neki, amely minden más név fölött van, hogy Jézus nevére hajoljon meg minden térd az égben, a földön és az alvilágban, és minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus az Úr!” (Filippi 2, 9–11) Az apostolok cselekedeteiben ezt olvassuk: „... mert más név nem is adatott az embereknek az ég alatt, amelyben üdvözlünk kell” (Ap. Csel. 4, 12).

Jézus nevének monogramja (IHS) a szent név főleg liturgikus kódexekben található görög formájából alakult ki – később ebből lett a latinós átírású és értelmezésű: Iesus Hominum Salvator. Jézus nevét Isten nevével azonos tisztelet

illeti meg. A tiszteletet a ferencesek virágoztatták föl. Szent Ferenc végrendeletében meghagyta, hogy még azokat a papírdarabkákat is össze kell gyűjteni és tiszteletben tartani, melyeken Jézus neve olvasható. Szent Ferenc nyomán aztán Sziénai Szent Bernardin és Kapisztrán Szent János sokat fáradozott e név megünnepléséért a 15. században. Őket tartják a Jézus neve litánia szerzőinek is. Bernardin prédikációi végén táblát mutatott föl Jézus nevének görögbetűs rövidítésével (IHS), Kapisztrán Szent János egyik beszédében az ördög kísértése elleni egyik eszköznek Jézus nevének segítségül hívását tartotta. 1456. július 22-én Nándorfehérvárnál a keresztény sereg ajkán Jézus nevével, zászlóján a Jézus-monogrammal aratott győzelmet a törökök fölött.

Az Énekek éneke első sorait: „neved kiöntött olaj” (1, 3) az Egyház Szentjei mindig Jézusra vonatkoztatva imádkozták. A legfontosabb és leggyakoribb röpimák, olykor Mária nevével együtt: „Jézus!”, „Jézusom!”, „Jézus, Mária!”. A liturgikus könyörgések Jézus nevében zárulnak: „a mi Urunk Jézus Krisztus, a te Fiad által...”, az Üdvözlégy központi szava is Jézus neve: „áldott a te méhednek gyümölcse: Jézus”. A vértanúk Jézus nevével ajkukon haltak meg, de ez a kegyelem minden keresztény számára a jó halál egyik jele.

Jézus nevére épül a keleti egyház Jézus-imája: „Uram Jézus Krisztus, élő Isten fia, könyörülj rajtam, bűnösön!” Jézus Szent Neve liturgikus ünneplését VII. Kelemen engedélyezte 1528-ban a ferencesek számára. Jézus Szent Neve zsolozsmáját XIII. Ince pápa 1721-ben az egész Egyházra kiterjesztette. Az ünnepet Szent X. Piusz pápa január 2-ára vagy az azt követő vasárnapra helyezte. Az ünnep 1969-ben kimaradt a naptárból, azóta azonban újra visszakért, január 3-ára.

Az ünnep himnusza a Jesu dulcis memoria. A ciszterci lelkeségben született a Jézus nevére szerkesztett hosszú versfüzér, a jubilus. Róma egyik leghíresebb templomát a jezsuiták Jézus Neve tiszteletére építették.

† Istenünk, te úgy akartad, hogy az emberi nem az üdvösséget Szent Fiad megtestesülése által nyerje el. Add meg népednek, amely irgalmadért könyörög, hogy mindnyájan felismerjük: nem adatott más név, amelyet segítségül hívhatnánk, mint egyszülött Fiad neve. Aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Jézus, utunk és életünk
Jézus, az angyalok öröme
Jézus, a pátriárkák királya
Jézus, az apostolok mestere
Jézus, az evangélisták tanítója
Jézus, a vértanúk erőssége
Jézus, a hitvallók világossága
Jézus, a szüzek tisztasága
Jézus, minden szentek koronája

Irgalmazz nekünk!
Irgalmazz nekünk!
Irgalmazz nekünk!
Irgalmazz nekünk!
Irgalmazz nekünk!
Irgalmazz nekünk!
Irgalmazz nekünk!
Irgalmazz nekünk!

Légy irgalmas
Légy irgalmas

Kegyelmezz nekünk, Jézus!
Hallgass meg minket Jézus!

Minden gonosztól
Minden bűntől
A te haragodtól
Az ördög cselvetéseitől
A tisztátalan lélektől
Az örök haláltól
Sugallataid elhanyagolásától
Szent megtestesülésed titka által
Születésed által
Gyermekséged által
Isteni életed által
Fáradalmaid által
Haláltusád és szenvedésed által
Kereszted és elhagyatottságod által
Ellankadásod által
Halálod és temetésed által
Föltámadásod által
Mennybemeneteled által
A legméltóságosabb Oltáriszentség szerzése által
Örömeid által
Dicsőséged által

Ments meg minket, Jézus!
Ments meg minket, Jézus!
Ments meg minket, Jézus!
Ments meg minket, Jézus!
Ments meg minket, Jézus!
Ments meg minket, Jézus!
Ments meg minket, Jézus!
Ments meg minket, Jézus!
Ments meg minket, Jézus!
Ments meg minket, Jézus!
Ments meg minket, Jézus!
Ments meg minket, Jézus!
Ments meg minket, Jézus!
Ments meg minket, Jézus!
Ments meg minket, Jézus!
Ments meg minket, Jézus!
Ments meg minket, Jézus!
Ments meg minket, Jézus!
Ments meg minket, Jézus!

Isten Bíránya, Te elveszed a világ bűneit
Isten Bíránya, Te elveszed a világ bűneit
Isten Bíránya, Te elveszed a világ bűneit

Kegyelmezz nekünk, Jézus!
Hallgass meg minket, Jézus!
Irgalmazz nekünk, Jézus!

Jézus, hallgass minket!
Jézus, hallgass meg minket!

Jézus, hallgass minket!
Jézus, hallgass meg minket!

Könyörögjünk!

Urunk, Jézus Krisztus, te azt mondtad:

"Kérjétek és kaptok, keressetek és találtok, zörgessetek, és ajtót nyitnak nektek". Add nekünk isteni szereteted érzelmét, hogy téged teljes szívvel, szóval és tettel szeressünk és dicséreteddel soha föl ne hagyjunk. Adj nekünk, Urunk, szent Neved iránt félelmet és örök szeretetet; mert gondviselésedtől soha nem fosztod meg azokat, akiket szereteted állhatatosságára tanítasz.

Úr Isten, aki szent Fiadnak, Jézus Krisztusnak dicsőséges szent Nevét híveid előtt kedvessé és kellemessé, a gonosz lelkek előtt pedig félelmessé és rettegetté tetted, kérünk, add kegyelmedet, hogy mindnyájan, akik szent Nevedet ezen a földön ájtatosan tiszteljük, a földi életben érezzük szent vigasztalásod édességét, a jövő életben pedig nyerjünk örökké tartó örömet és boldogságot. Ugyanazon a mi Urunk, Jézus Krisztus által. Ámen.

FORRÁS: katolikus.hu

Január 6. – Urunk megjelenése (Vízkereszt)

Története olvasható: január 6.

Január 7. – Pennaforti Szent Rajmund áldozópap

Az Ibériai-félsziget a 13. században politikai téren nem volt egységes. Navarra, Kasztília, León, Aragónia és Portugália önálló keresztény királyságaival szemben ott állt a mohamedán Almohádok országa Cordobával és Sevillával. E városok eleste (1236–1248) után pedig létrejött a Granadai királyság.

Rajmund nemesi család sarjaként Aragóniában, egy Barcelona közelében álló várban született. Korán a barcelonai székesegyházi iskolába került. Ott azokat a tárgyakat tanulta, amelyeket a középkor a „szabad mesterségek” névvel fogott egybe, de megismerkedett az egyházi tantárgyakkal is és végül pappá szentelték. Kezdetben maga Rajmund is a székesegyházi iskolában tanított. 1210-ben azonban lemondott erről a hivataláról, hogy alaposabb képzettséget szerezhessen egyházjogból. E célból Itáliába ment, Bolognába. A híres bolognai jogtudományi iskolát a 11. században alapította a római jog egyik tudósa, Orvietói Graciánusz. A bolognai kamaldul-i kolostorban dialektikus módszerrel földolgozta az egyházi jogot, és ezzel az „egyházi jogtudomány atyja” lett.

Rajmund Bolognában a római és az egyházi jog jelentős tudósait hallgathatta. Hat évet töltött jogi tanulmányokkal. Részt vett az egyetemi vitákban, megszerezte a „dekrétumok doktora” címet, és ott maradt tanárnak Bolognában. Akkoriban minden doktornak megvolt a joga, hogy előadásokat tartson, ha megfelelő termet és tanítványokat tudott szerezni. A tanár és a tanulók egymás között egyeztek meg a tandíj összegében. Sok tanár csak azért tanított, hogy minél több pénzt keressen, Rajmundnak viszont az volt a véleménye, hogy a tudományt nem szabad pénzért árulni, és tanítványaitól nem kért tandíjat. Ennek következtében sok diák vette körül, Bologna városi vezetősége pedig gondoskodott a megélhetéséről. Bolognai működésének gyümölcseként tartják számon az 1218-ban írott Summa iuris (A jog Summája) című művét. Az egyetemi város nagy eseménye volt 1218ban egy dominikánus prédikátor, Orléans-i Reginald szereplése. Reginald eredetileg jogtudós volt Franciaországban, és maga Szent Domonkos küldte Bolognába. Úgy prédikált, hogy „tűzbe jött egész Bologna” és számos ismert tudóst megnyert a domonkos rend számára. Kollégái rendbe lépése bizonyára mélyen érintette Rajmundot is.

Barcelona püspöke Rómában járt akkoriban. Útját Bolognában megszakította, és rávette a fiatal tudóst, hogy térjen vissza spanyol hazájába. Otthon Rajmund egy ideig székesegyházi kanonokként szolgált, és bizonyos egyházkormányzati feladatokat látott el. 1222-ben azonban, miután lemondott minden káptalani méltóságáról és javadalmáról, fölvette a domonkosok rendi ruháját.

Nolaszkói Péter abban az időben alapította a Fogolykiváltó rendet a keresztes hadjáratok folyamán rabul esett keresztények kiváltására. Kérésére Rajmund írta meg a rendi szabályzatot. Akkoriban egy kolostori iskolában tanított. 1227–29ben tanácsadói minőségben János bíboros kíséretébe tartozott aragóniai vizitációs útján. A legátus szerette volna magával vinni Rómába, de Rajmund sehogyan sem akart kötélnek állni. Végül akkor ment Rómába, amikor IX. Gergely pápa berendelte a kúriába.

A 12. század óta a pápai hivatalok sorába tartozik az apostoli penitenciária (ügynevezett belső fórum, azaz a lelki élet jogi bizonyítékokkal nem igazolható, belső világa ügyeinek legfelsőbb bírósága az egyházban). Ez a hivatal dönt azokban a nehéz lelkiismereti ügyekben, amelyekkel a pápához fordulnak mindenfelől. Hivatalnokai a pápai tanácsadók szűk köréhez tartoznak. Rajmundot pápai káplánná (a katolikus egyházigazgatás testületi szerve, mely egy püspökséghez vagy egyházmegyéhez tartozik) és penitenciáriussá (legfelsőbb bírónak) nevezték ki, ezenkívül IX. Gergely pápa személyi gyóntatója lett. Valahányszor a pápa elhagyta Rómát, vele kellett tartania. Így például Rietibe, ahol IX. Gergely 1234. július 3-án szentté avatta Caleruegai Domonkost, a rendalapítót.

Az egyházi jog történetében IX. Gergely és Rajmund neve elválaszthatatlan egymástól. Gergely megbízásából Rajmund egybegyűjtötte a 12. és 13. század pápáinak dekretálisait (rendeletgyűjteményeit). Ez a mű Liber extra vagy Decretales Gregorii IX. néven ismeretes, öt kötetből áll, és magában foglalja az akkor újabbnak számító jogi forrásokat. A pápa e gyűjteményt megküldte a bolognai és a párizsi egyetemnek. Ilyen módon Rajmund főműve közvetlenül is szolgált mind az akadémiai egyházi tudományosságot, mind a gyakorlati életet. Rajmund gondolt a gyóntatókra is. Jogi és gyóntatói esetekből készített egy gyűjteményt. Ez később a Summa Raymundi (Rajmund Summája) címet kapta. Három könyvben az Isten és a felebarát ellen elkövetett bűnöket, valamint a papság jogi helyzetét taglalta, egy később hozzáfűzött negyedik könyvben pedig különféle házassági problémákat. 1480-ban Lyonban nyomtatták ki a könyveket. Freiburgi János dominikánus (a Szent Domonkos által alapított és róla elnevezett szerzetesrend tagja, és aki 1314-ben halt meg) kibővítette Rajmund gyűjteményét Nagy Szent Albert és Aquinói Szent Tamás műveiből vett teológiai és antropológiai fejtegetésekkel. Így alakult ki a nagy elterjedtségnek örvendő Gyóntatók Summája. Sok ügyben még világi tudósok is szívesen bízták magukat Rajmund gyűjteményének vezetésére.

1236-ban egészségi állapotára hivatkozva kérte, hogy visszatérhessen hazájába. Ismét a barcelonai rendház tagja lett. Fölajánlották neki a tarragonai érsekséget, de elhárította magától.

1238. május 24-én Bolognában egybegyűlt a domonkos rend nagykáptalanja (gyűlés). Egyes rendi ügyek szabályozásán kívül az volt a feladata, hogy megválassza az 1237-ben elhunyt általános rendfőnök, Szász János utódját. A választás Rajmundra esett, és ő engedelmességből kénytelen volt elfogadni a hivatalt.

Jogász volt, azért pontosabb fogalmazást adott a rendi szabályzatnak, és azt a rend el is fogadta, de nemsokára fölmentését kérte rendfőnöki tisztsége alól. Végül is engedtek sürgető kérésének.

Rajmund ekkor minden erejével bekapcsolódott abba a keresztény munkába, amely Spanyolország és Észak-Afrika mohamedán uralom alatt álló területein folyt. Egy emlékiratban jobb lelki gondozást követelt a mohamedán szolgálatban álló keresztény zsoldosok és szolgák számára. A spanyol tartományi káptalanokon 1250-ben és 1257-ben külön iskolák létesítését határozták el arab tanulmányok céljaira, 1259-ben pedig az egész spanyol rendet kötelezték egy Studium Arabicum (Arab Intézet) fölállítására. Állítólag éppen a mohamedánok között végzett misszió ügyével kapcsolatban vette rá Aquinói Szent Tamást, hogy megírja Summa contra gentiles (Summa a pogányok ellen) című munkáját. Ezt mostanában kétségbe vonják, az viszont tény, hogy Tamás e műve jó szolgálatot tett Spanyolországban a mohamedánokkal való viszony kialakításában. A keresztény hit hirdetése és védelme ezen a mohamedánok és zsidók által lakott területen éppen szentünk papi éleslátása nyomán alakult olyan irányba, amelyet a későbbi évtizedekben, sőt évszázadokban is követni lehetett.

Életének maradandó emléke a kánonjogi tudomány fejlődésére gyakorolt hatása. De talán még vonzóbb a példaadása, ahogyan ismételten elhárított magától ragyogó ajánlatokat, csak hogy béklyó nélkül élhessen az apostolkodásnak és annak a keresztény hivatásnak, amelynek leghőbb vágya az egyszerűség és a szeretet.

Amikor Rajmund közel száz éves korában meghalt, a hívek nagy serege róttá le előtte a végső tiszteletet. Köztük volt a király és számos püspök. 1601-ben avatta szentté VIII. Kelemen pápa, de már 1553-ban volt ünnepe. 1647 óta Barcelona városának védőszentje.

A római naptárba 1671-ben vették föl ünnepét, január 23-ra. 1969-ben áthelyezték halálának másnapjára, január 7-re.

Amikor Rajmund még spanyol hazájában élt, gyóntatója volt Aragóniai Jakab királynak, aki nagyra becsülte őt. Az uralkodó híve volt ugyan a vallásnak, de ez nem nagyon látszott meg életén. A szent hiába intette, hogy küzdjön ártalmas szenvedélyei ellen. Szentől-szembe javulást ígért a király, de egyáltalán nem törte magát érte. Rajmund egy napon megtudta, hogy a király ismét tilalmas viszonyt kezdett az egyik udvarhölgygel. Mint gyóntató sürgette a királyt, hogy bocsássa el a hölgyet, de annak esze ágában sem volt megtenni. Erre Rajmund úgy döntött, hogy otthagyja a királyi udvart, amely akkor éppen Mallorca szigetén tartózkodott. A király azonban megparancsolta, hogy senki se merjen Rajmundnak bármiben is segítségére lenni.

Amikor szentünk nehéz helyzetében tengerre akart szállni – így beszéli a legenda –, éppen útra készen állt egy hajó a kikötőben. A hajós azonban vonakodott őt magával vinni, és fölmutatta a király írásos parancsát. Rajmund erre Istenbe vetett bizalommal azt mondta útitársainak: „Egy földi király meg akarja akadályozni, hogy elutazzunk. Majd az égi Király fog javunkra beavatkozni”. Ezekkel a szavakkal a tengerre terítette köpenyegét, fogta botját, keresztet vetett, azután bátran rálépett a köpenyre, és hat óra leforgása alatt átkelt a hatvan mérföld széles tengeren. Nagy tömeg szeme láttára lépett partra Barcelonában. Vállára vetette köpenyét, és elindult kolostorába – annak kapuja magától kitérult előtte.

† Irgalmas Istenünk, ki Szent Rajmundot arra választottad, hogy irgalmas szeretettel lehajoljon a bűnösökhöz és a foglyokhoz, kérünk add meg közbenjárására, hogy mi is kiszabaduljunk a bűn szolgaságából, és szabad szívvel megtegyünk mindent, ami előtted kedves. Ámen.